

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum in Christo fuerint omnes conditiones necessariæ ad
meritum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

refutatio patet ex dictis præced. quæstione ubi ostensum est in Christo esse duas voluntates, & utramque habuisse suas operationes.

Dices, Omnis operatio Christi erat actio voluntatis increatæ; nam erat volita ab illâ, & habebat ab illâ esse voluntarium & liberum.

Respondeo, Propriè loquendo falsum est omnem Christi actionem, fuisse actionem voluntatis increatæ; aut habuisse esse voluntarium & liberum ab illâ: nam actiones Christi quæ fiebant per humanitatem, tamquam principium quo, non erant proximè voluntariæ à voluntate increatâ (alioqui non fuissent liberæ respectu voluntatis humanæ, vnde nec meritoria) sed ex ordine ad voluntatem humanam, à qua habebant quod essent humanæ, voluntariæ, liberæ. A voluntate autem diuinâ erant, non vt actus ab illâ elicitus, vel immediatè imperatus, sed vt effectus à causâ vniuersali: Eliciebantur autem vel à voluntate humanâ, vel ab alijs potentijs per humanam voluntatem ad operandum applicatis. Neque in contrarium est Argumentum alicuius momenti.

ARTICVLVS II.

Virum in Christo sint plures Operationes Humana?

Respondeo; In Christo est vna dumtaxat Operatio humana; scilicet ex parte principij. Ratio est; Quia illa operatio dicitur humana, quæ à ratione & voluntate procedit: Atqui omnis Christi operatio procedebat quodam modo à iudicio rationis & voluntate: ergo omnis operatio erat humana.

Notandum est, Dubium non esse quin in intellectu & voluntate Christi fuerint variæ operationes, numero, & specie differentes; & pariter in alijs quoque potentijs. Sed D. Thomas tantum vult dicere omnes Christi operationes fuisse vnam genere, non metaphysico, sed morali: quia omnis eius operatio quodammodo pendebat ab vnico principio, nempe à ratione & voluntate: & ratione huius vnius principij, dicitur vna. Hoc autem singulare fuit in Christo, eò quod voluntas humana Christi, habuerit perfectum imperium super omnes animi motus, & etiam super functiones corporales, ita vt eas posset sustinere saltem diuinâ virtute; & ita omnes quodammodo erant liberæ & humanæ, supraque conditionem actionum naturalium. In nobis autem non omnes actiones sunt liberæ aut humanæ: vt primi motus, & actus potentia vegetatiuæ, motus cordis, pulsus arteriarum; & similia.

De visione & amore beatifico quæri potest. Sed dicendum est, non fuisse actiones liberæ, nec potuisse sustineri; fuisse tamen quodam sensu humanas: quia ex pleno iudicio rationis, & perfecta potestate voluntatis.

ARTICVLVS III. & IV.

Vtrum Actio humana Christi potuerit sibi & alijs esse Meritoria?

Respondeo affirmatiuè. Notandum est; Cum hac quæstione agatur de Actionibus Christi humanis, commodissimè hic tractari de Merito Christi & Satisfactione, quæ sunt conditiones quædam morales operum. Nam ipsam substantiam, & realem perfectionem operum Christi, supra satis explicauimus. Superest igitur, vt nunc de perfectione morali, & earum fructu dicamus, qui potissimum consistit in Merito & Satisfactione. Et quamuis sit aliqua diuersitas inter Meritum & Satisfactionem (Meritum enim dicit ordinem ad præmium, Satisfactio autem ad iniuriæ compensationem) tamen in proposito, vtriusque eadem est consideratio; quia eadem ferè conditiones requirunt, & in singulis Christi operibus coniuncta sunt.

Dicemus autem Primò; De quibusdam conditionibus ipsius merentis. Secundò, De quibusdam conditionibus ipsius meriti. Tertio, Quid, & quibus meruerit.

D VBIUM I.

Verum in Christo fuerint omnes conditiones necessarie ad meritum?

Respondeo, Fuisse omnes hæc conditiones necessarias ad Meritum in Christo; vnde verè potuit mereri, & reipsa meruit. Est fide tenenda.

Probatur Primò, Quia id expressè colligitur ad Philip. 2. vers. 8. *Humiliavit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, &c. Propter quod & Deus exaltauit illum, &c.* Illud, *Propter*, designat meritum. Et Isaiæ 53. vers. 10. *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longeuum.* Et Psal. 44. vers. 8. *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: Propterea vnxit te Deus tuus oleo lætitiæ.*

Probatur Secundò, Enumeratis conditionibus ad meritum necessarijs; quæ sunt triplices. Aliæ enim sunt necessariae ex parte operis, Aliæ ex parte operantis, Aliæ ex parte eius cui fit opus, id est, Dei.

Ex parte operis, requiritur vt sit opus liberum, honestum, & proportionatum præmio, vel debito pro quo satisfit. Quæ omnia reperuntur in operibus Christi: erant enim libera, vt ostensum quæst. 18. artic. 4. erant honesta, erant supernaturalia, ac proinde præmio commensa: denique laboriosa & penalia.

Ex parte operantis, requiritur Primò, vt operans sit Deo gratus & amicus. Secundò, Vt sit viator; id est, tendat ad beatitudinem. Quæ conditio, etsi non sit necessaria ad meritum secundum potentiam absolutam, (posset enim Deus statuere vt beati suis bonis operibus mererentur) est tamen necessaria secundum legem ordinatam; statuit enim Deus vt meritum solum duret vsque ad terminum vitæ; vt patet ex multis Scripturis. Quod etiam est valde consentaneu nature meriti: nam meritum est veluti quædam via ad præmiu; ac proinde non aptè conuenit in eum, qui iam est in termino. Hæc conditio etiam fuit in Christo: erat enim Deo gratissimus; & secundum corpus passibile erat verè viator tendens ad patriam; & quodammodo etiam secundum Animam, quatenus tendebat ad exclusionem omnis tristitiæ & incommodi ipsius Animæ. Quæ conditio indicatur,

K k

Operatio humana, Quid.

Fuit hæc solum vna in Christo, non metaphysice, sed moraliter.

Cur potius omnes Christi actiones sint humanae & liberæ, quam nostræ.

Visto & A. mor beatificus quomodo sint operationes humane.

Tres conditiones ad meritum requisita.

Prima, ex parte Operantis.

Secunda, ex parte Operantis.

catur, iuxta D. Thomam supra quæst. 15. art. 10. apud Ieremiam cap. 14. v. 8. *Quare quasi colonus futurus es in terra, & quasi viator declinans ad manendum!* Sensus tamen literalis fortassis est alius. Melius Lucæ 24. v. 26. *Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?*

Ex parte autem Dei, requiritur pactum seu promissio mercedis sub conditione operum; alioqui non erit verum meritum, cui ex aliqua iustitia debeatur merces, quamvis ceteræ omnes conditiones adsint. Ratio est; Quia nullum potest esse meritum secundum aliquam iustitiam, nisi quodammodo obliget alterum ex iustitia ad reddendam mercedem: atqui in Deo nulla potest intelligi obligatio iustitiæ, nisi supposito pacto & promissione ipsius: ergo sine promissione & pacto Dei, nullum potest esse propriæ dictum meritum apud Deum. Maior patet: quia si in reddendâ mercede non cernitur debitum iustitiæ, neque in merito erit ius iustitiæ; quia sunt relata. Minor patet; quia nulla voluntas creata potest Deo imponere hanc obligationem iustitiæ, nisi ipse sponte suâ se prius obliget sub conditione operis per modum pacti: quia est supremus omnium Dominus. Vnde etsi opus secundum se dignum sit mercede, tamen hoc non sufficit ut ipse obligetur: sicut patet in opere serui erga Dominum.

Quod autem Christus habuerit talem promissionem, patet Isaia 53. vers. 10. *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum.* Psal. 2. vers. 8. *Postula a me, & dabo tibi Gentes hereditatem tuam.* Lucæ 24. vers. 26. *Nonne oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?* Ratio est; Quia ad benignitatem Dei pertinet, ut nullum præceptum præsertim positivum & durum imponat, sine promissione mercedis. Ex his patet in Christo fuisse omnes conditiones meriti.

Dices, Hoc ipso quo Pater Filium voluit assumere naturam humanam, obligavit se ad consentiendum voluntati naturæ assumptæ ob dignitatem personæ; & ad reddendum præmium quod suis operibus postulerit: ergo non requiritur alia promissio.

Respondet; Sola voluntas assumendi humanitatem, seiuncta ab omni alia promissione, non inducit illam obligationem in Deo respectu operum humanitatis. Nam ex vi incarnationis solum sequitur opera illius hominis non posse Deo displicere, & esse ex se apta ad meritum & satisfactionem; non autem re ipsa esse meritoria. Cuius signum est, quia alioqui etiam modo essent meritoria: quod omnino falsum est. Quare cum nunc non sint meritoria, patet ad hoc requiri liberam quandam Dei promissionem. Quæ etiam causa est cur opera animarum in purgatorio, item Eliæ & Enoch non sint meritoria; quia videlicet non habent promissionem diuinam, nisi secundum certum terminum vel vitæ huius, vel conuersationis humanæ. Potuit tamen voluntas diuina esse determinata ad consentiendum omni voluntati efficaci & absolute ipsius naturæ assumptæ absq; obligatione iustitiæ: nempe hoc ipso, quo voluntariè fecit eam voluntatem diuini suppositi, quam oportebat semper impleri. Insinuat hoc Scotus dist. 19. quæst. 1. art. 2. Verius tamen videtur diuinam voluntatem per hoc præcisè nõ determinari ad consentiendum in omnibus voluntati creaturæ; vt Andreas Vega lib. 7. in Tri-

dentinum cap. 9. item Scotus, Durandus, & Gabriel dist. 19. Ratio est; Quia voluntas humana potius se debet conformare diuinæ tamquam superiori in eodem supposito, quam diuina humanæ. Vnde non conueniebat humanam aliquid velle, nisi sciret id diuinæ esse acceptum & gratum. Quare si fingamus Animam Christi ignorasse an hoc vel illud placeret diuinæ voluntati; non potuisset id absolute velle, sed solum sub conditione, cum submissione sui sub diuinâ; sicut Sancti modò volunt.

DVBIUM II.

Vtrum necessarium sit ad meritum, vt Christi Humanitas fuerit ornata Gratia Habituali?

Respondet & Dico Primò: Gratiam habitalem non fuisse Christo absolute necessariam ad meritum. Docet hoc Scotus supra, & lib. 3. de Natura & gratia cap. 6. Vega loco citato. Probatur Primò, Quia sine tali gratia illa persona erat summè grata, & dilecta, & poterat supernaturaliter operari ex motione & auxilio Spiritus sancti; & aliæ conditiones poterant adesse; nempe Promissio, Opus liberum: ergo sine gratiâ poterat mereri.

Probatur Secundò, Quia Christi merita habent suam dignitatem infinitam ex sola gratia vnionis: ergo sine gratia habituali essent meritoria. Confirmatur; Quia ipsa gratia habitualis in Christo habet suam præcipuam dignitatem ex vnione hypostaticâ: ergo gratia vnionis est sufficiens. Dices; ergo neque secundum legem ordinariam erat Christo necessaria gratia habitualis. Respondet; Ob solam & præcisam rationem meriti, non erat necessaria gratia habitualis; sed ad maiorem perfectionem: nempe vt opera eius pluribus modis & rationibus essent meritoria; & vt ipsa, secundum suam substantiam manerent à principio intrinseco connaturali sibi; sine enim donis habitualibus anima non habet principium intrinsecum commensum functionibus supernaturalibus. Et sic intelligendi sunt quidam Doctores, qui videntur sentire gratiam creatam ad meritum fuisse necessariam; vt Bonauentura, Durandus, Paludanus in 3. dist. 13.

Dico Secundò, Christo non erant absolute necessaria opera gratiæ seu supernaturalia ad meritum; sed potuisset mereri ex iustitia gratiam & gloriam, per sola opera moraliter bona, viribus naturæ facta, si promissio diuina interuenisset.

Probatur; Si Deus assumeret humanam naturam nudam sine vilo dono supernaturali creato, & promitteret huic homini gratiam & gloriam, & nostram redemptionem, sub conditione bonorum operum prout fieri possunt naturæ viribus; & hic homo expleret conditionem operandi illo modo; ex iustitia deberetur illi præmium promissum. Patet; Nam concurrerent omnes iusti meriti conditiones.

Dices; Illa opera non essent ex motione & gratia præueniente Spiritus sancti; & secundum se non essent proportionata bonis supernaturalibus: ergo non essent meritoria.

Respondet;

5
Tertia, ex parte accipiantis.

6
Probatur ex Scriptura.

7
Incarnatio sine pacto, non faceret Christi opera esse meritoria.

6
Poterat mereri sine gratia habituali.

7
Erat tamen necessaria ad maiorem perfectionem.

7
Absolute mereri poterat per opera naturalia.